

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_C24_ČJ6-9_RČENÍ

Název:	Rčení
Autor:	Mgr. Zuzana Homolová
Škola:	Základní škola a Mateřská škola při lázních, Velké Losiny
Předmět/ročník:	Český jazyk/6.-9. ročník
Datum vytvoření :	Říjen 2012
Anotace:	Rčení - výklad a cvičení (doplňování, skládání, spojování, vysvětlení smyslu)

Rčení

Český jazyk

RČENÍ

**= krátká prűpovídka, vyjadřující
určitou životní zkušenost
(útvár lidové slovesnosti)**

Smysl:

⇒ pobavení

⇒ oživení jazykového projevu

RČENÍ x PŘÍSLOVÍ

Rčení

- produkt lidové fantazie
- smysl: pobavení, oživení jazykového projevu
- části vět, lze je skloňovat i časovat

Přísloví

- je vyjádřením nějaké životní moudrosti
- smysl: morální ponaučení, výstraha či pokárání
- celé formalizované věty, nelze je rozdělit, přeformulovat, skloňovat či časovat

PŘÍKLADY RČENÍ:

- ◉ *Honit si tričko. (z pražského argotu)*
- ◉ *Ťal do živého.*
- ◉ *Neskládej ruce v klín.*
- ◉ *Nohy mu jen hrají.*
- ◉ *Obrátil vše na ruby.*
- ◉ *Má hroší kůži.*
- ◉ *Vzal si někoho na mušku.*

Specifickým typem rčení je PŘIROVNÁNÍ.

- ◉ Př.: *Je pilný jako včelka.*

ZKUS DOPLNIT RČENÍ

- Chytat vítr do
- Držet nad někým ochrannou
- Byl mu trnem v
- Vytrhl mu trn z
- Jako když sviním házíš.
- Má v hlavě.

 SPRÁVNĚ POSKLÁDEJ A VYSVĚTLI RČENÍ:

v oku
mu trnem
je

pod hoří
mu
půda nohama

jeho je
on
pravá ruka

ani nemá
to
paty ani
hlavy

MÉNĚ ČASTÁ RČENÍ – správně pospoj a vymysli věty

1. Klásti svůj život....	a) ... pečet' své osobnosti.
2. Býti hybnou ...	b) ... náhody.
3. Vtisknouti dílu...	c) ...pákou něčeho.
4. Nahlídnouti ...	d) ... krutě zahrál.
5. Strhnouti posluchače...	e) ... do dílny umělcovi.
6. Klásti svůj osud ...	f) ... proudem své výřečnosti.
7. Kráčetí ...	g) ... na oltář vlasti.
8. Osud si s ním ...	h) ... s duchem času.
9. Je to hra ...	i) ... do rukou někoho.

Použité zdroje:

Kliparty office (online) [cit.2012-10-14]. Dostupné na:

<http://office.microsoft.com/cs-cz/images>